

شعری از علی عبدالوهاب مطیع الهه – کنگان

هی دمعۀ

.

.

.

هی دمعۀ..

نزلت علی خذّی الیمین..

فأثارت الشوق الذّقیّن..

و ریاح طوفان الهویّ؛

تَهفُوا إلى تلك السّنین..

هی دمعۀ..

کالیاشمین..

کِبْشَارَة فی وجه مُحتارٍ سَجین..

و بحیرةٌ أبَدی التّساؤلُ قاتلاً؛

هی رحمۀ؟

ثُریّ بِنیران السّکوت،

و ثُرُزل الصمت الحزین..

أُم صرْخَة؟

تُفشی السّرائر تارَةً

و تُخون ذا القلب الأملین..

أُم فسْخَة؟

ما بین اکباد الغُوم،

ما بین أهات التّسکّع و الأثین..

ما من جواب..

لکنّنی ما زلتُ أعلم أنّها

هی دمعۀ..

تأتي لتفْرِج الهموم..

أو لأفْراحٍ أتت من بعد ما أثت التّذُوم..

أو لِتُشعل حَرّة الفُشّاق من نار الحنین..

هی دمعۀ..

تأتي علی مِز السّنین..

لِثُواسی القلب الکتوم..

و تُهدّم الصرح المُتین..

هی دمعۀ..

نامت علی خذّی الیمین..

نامت.. و لکن لن تقوم و لن تُدین..

یا دمعتی لم تُهْجُرین؟

زوری محاسن و جنتی؛

و استخرجی الشّوق الذّقیّن..

ترجمه دو شعر از سعاد الصباح، شاعر عراقی

مترجم: قاسم یاراللهی – خورموچ

۱

إنّنی مجنونةٌ جدّاً..

وأنّتم عقلاءُ

وأنّا هارئةٌ من جنةِ العقل،

وأنّتم حکماءُ

أشهزُ الصّیف لکم

فاترکوا لی إِنْقلابات السّنة..”

من دیوانه ی واقعی

شماخرمدند

من گریزان از بهشت عقل

شما دانایان

تابستان ها از آن شما

زمستان سخت را به من واگذارید ...

۲

یقولون:

إنّ الکلام إمتیاز الرجال

فلاتنطقی

وإنّ التّغزل فنُّ الرجال

فلاتعشقی

وإنّ الکتابَة بحزّ عمیقُ المیاه

فلاتفرقی

و ها آنذا قد عشقتُ کثیراً

و ها آنذا قد سیّحتُ کثیراً

و قاومتُ کلَّ البَحر و لم أغرق..

می گویند :

سخنوری امتیاز ست برای مردان

سخنی نگو

عشق ورزی هنریست برای مردان

عاشق نشو

نوشتن دریایی بسیار ژرف

غرق نشو

و من بسیار عاشق شدم

و من بسیار شنا کردم

و در برابر دریاها تسلیم نگشتم

و غرق نشدم ...

روزی به احترام زبان عربی

تَکَلُّفُ الْحَيَاةِ الْعَرَبِيَّةِ

روز ۱۸ دسامبر هر سال به عنوان روز جهانی زبان عربی انتخاب شده است. در سال ۱۹۷۳، مجمع عمومی سازمان ملل متحد تصمیم گرفت زبان عربی را به لیست زبان‌های رسمی کاربردی در مجمع عمومی و کمیته‌های اصلی آن بیفزاید. در پیشگفتار قطعنامه سازمان ملل متحد برای به رسمیت شناختن زبان عربی به عنوان یکی از شش زبان رسمی این سازمان آمده است که مجمع عمومی به نقش مهم زبان عربی در حفظ و گسترش تمدن و فرهنگ بشر اذعان دارد و درک می‌کند که زبان رسمی ۱۹ عضو مجمع عمومی است. در سال ۲۰۱۰، سازمان ملل متحد تصمیم گرفت تا شش زبان رسمی برگزیده

خود را جشن بگیرد و ۱۸ دسامبر را به عنوان روز بین‌المللی زبان عربی انتخاب کرد. نخستین جشن روز جهانی زبان عربی توسط یونسکو در سال ۲۰۱۲ برگزار شد و خواستار ارتقای رسمی و بین‌المللی زبان عربی در این روز شد. روزنامه پیام عسלוویه نیز ضمن تبریک این روز به ویژه به تمامی عرب‌زبانان ساکن استان، امیدوار است تا با اختصاص پرونده‌ای به این روز، همچون گذشته که با همکاری انجمن حافظ عسلوویه، بانی برگزاری نخستین شب شعر دوزبانه (عربی/فارسی) در شهر عسلوویه گردید، گامی کوچک به احترام زبان مادری کسر قابل توجهی از هم‌استانی‌های گرامی برداشته باشد.

سیری در شعر و ادب عربی

یوسف مظفری – کارشناس ارشد زبان‌شناسی - عسلوویه

فرهنگ و علم و هنر می‌دانند. در این دوره علم و آموزش گسترش یافت و تعداد شاعران و نویسندگان رشد قابل توجهی پیدا کرد. فتح برخی کشورهای اروپایی و ارتباط با آنها باعث ورود مضامین جدید به شعر و ادبیات عرب گردید. نثر و نویسندگی نیز گسترش قابل توجهی پیدا کرد. این بطوطه جهان‌گرد و سفرنامه نویس مشهور و ابن خلدون تاریخ‌نگار و جامعه‌شناس از بزرگترین نویسندگان این عصر هستند. سرشناس‌ترین شاعر این دوره ابوطیب المتنبی است که حتی گفته می‌شود سعدی شیرازی بسیار از او تاثیر پذیرفته است. بسیاری از ابیات او به علت حسن ایجاز به ضرب‌المثل های رایج در زبان عربی بدل شده است، من جمله بیتهی با این مضمون: اوضاع روزگار همواره بر وفق مراد نیست/ جهت سیر باد همواره بر میل بادبان نیست. عصر نهضت که با حمله ناپلئون به مصر و در نتیجه احتکاک آداب و فرهنگ کشورهای عربی مانند مصر و لبنان با فرهنگ کشورهای غربی در قرن هجده میلادی آغاز می‌شود، همراه با گسترش مدارس، صنعت چاپ، روزنامه و مجلات و مجامع علمی و ادبی، تحولی عمیق در ادبیات زبان عربی به وجود می‌آورد. آمیختگی میراث غنی عربی با اندیشه و شیوه‌های ادبی جدید اروپایی باعث کم‌رنگ شدن ادبیات کلاسیک و روی آوردن به سبک‌های نوین شد که چه از لحاظ فرم و چه از لحاظ مضمون دچار تحول اساسی شده است. داستان‌نویسی و نمایشنامه‌نویسی رونق می‌گیرد و از دل این تحول نویسندگان بزرگی چون نجیب محفوظ (برنده نوبل ادبیات) و توفیق حکیم رشد می‌کنند که آثارشان به اغلب زبان‌های زنده دنیا ترجمه شده است. در شعر نیز رهایی از قید قافیه و صنعت، شاعرانی خوش‌نام چون نزار قبانی، محمود درویش، جبران خلیل جبران و ادونیس را بار آورده که همواره سخنگوی مسائل و دردهای جامعه خویش بوده‌اند. جهت حسن ختام شعری از ابوالقاسم الشابی با ترجمه استاد شفیعی کدکنی نقل می‌شود: هر گاه ملتی اراده آن داشته باشد که زندگی کند، سرنوشت ناگزیر است که فرمان او را بپذیرد و شب ناگزیر از سحر خواهد شد و زنجیر ناگزیر خواهد گسست

غزلی از ابراهیم عبدالرحمن بن سالم خواجه - عسلوویه

التعاون والتکاتف دائماً والشور

ما نکره احد وقلوبنا حب ملیانه

واذا اختلفنا فی بعض الامور

یبقی الود بیننا امثیت ارکانه

شبابنا متمسک فی لباسه فخور

دشداشه وللعروبه قدر ومکانه

عربی وله اصله مهتم وغیور

ما یقدر یسکت له سمع الالهانه

وعایشین فی حب وسرور

ونطبق سنة نبینا وقرانه

زمان الطیبین غرضو هل بذور

زرعو الموده ومنهم رویانه

غاصو فی اعماق هل بحور

وخرجو منه لولوء ومرجانه

محاملهم من عابادان یابو التمرور

یوم الدهر دار ودارت ازمانه

مرت اسنین عجاف وعیشث زور

لاتنبت الارض ولا تمطر سمانه

الله یرحم من سکتو فی القبور

ویدخلهم جنة الفردوس سبجانه

شعری از عبدالله محمد کشاورز - اخند

لغتی

بمناسبة اليوم العالمي للغة العربیة

دعونی انسجْ خیوطی علی الورق

و أثری بقلب کله حب و رق

رق یحسسنی أنّی طلیقٌ

اغرد و اسرد الأشعار ففیّ ضیق

ضیق أنّی من حال یومٍ

أری لسانی صار له شهیق

شهیق یفقدنی صوابی

حتی رأیت الموج فأنّا غریق

لسانی فی الدار أری بات غریباً

و عند الأصحاب لیس له بریق

فیاهل أهل الدار هل لا رجعتم

بماضٍ، لسانی فیه هو العریق

ترجمه:

زیانم

به مناسبت روز جهانی زبان عربی

بگذارید با نخ روی کاغذ ببافم

و با دلی پر از شوق و اسارت بیان کنم

بردگی و اسارتی که به من احساس

آزادی می‌دهد

بگذار تا شعر بسرایم به زیانم

چراکه دلم برایش تنگ شده است

این دل‌تنگی ناشی از روزی بود

که داشتم نفس های آخر-رمق-زیانم

بین اطرفایانم می‌شنیدم

نفس های پایانی ای که عظم را ازم گرفت

و همانند موج های دریا من را در برگرفت تا مرا در خود

غرق کرد

(واژه های اصیل)زبان مادریم در خانه - و محله - برابیان

بیگانه‌شد

و آن زیبایی و براقی (درخشندگی) که در میان دوستان و

آشنایان در گذشته داشت، دیگر ندارد.

ای اهل خانه به زبان مادریتان برگردید

چراکه زبان مادریتان زبان باستانی اقوام زیادی می باشد

شعری از عبدالخضر عساکره – عسلوویه

۱

الموءودة*

لم اسمع صوتا

هل اصمت؟!

لم أُرْ شیئا

هل عمیت؟!

عند إِنْهاض الصّباح

ولکن

تذکرتْ

زقزقة رَحِّ العصفایر

فوق النخیل

و تذکرتْ

رفرف الجناحین الزّازری

و نادیت بأعلى صوتی

بعبرةٌ

إلى رفیقة دربی

مستفسرٌ

حالة الإِشراق الكئیب

وقالت: صدر صوت المنبه

وازعج الوالی المکرم

وصدّر حکمه الفخرم

فقتلوهن

دو غزل از ایوب شمس – اخند

۱

اتعبتني ضیقة النفس

اتعبتني ضیقة النفس عساها

تهتدی و أنجی أنا فی ما بلاها

أسهرتْنا فی متاة و اللیالی

بشهدناً کم سعینا فی رضاها

ما حصدنا المبتغی للی مشینا

ضیعنا الغالی و ضعنا فی هواها

العمر ماضٍ و یبقی ما جنینا

صفحةٌ تملی علینا فی ضحاهها

یا نفوس ضیعتْ عمراً و ضاعت

إرجعن فی توبَةٍ تجلی صداها

۲

رفرفت روحی و زیدت رفقا

ادمعت عینی و قلبی مکتفی

کل ما ان سار رکب و ارتحل

رفرفت روحی لبیت اشرفا

زمرّة الحاجون طبتم موطن

لیتّنی معکم ملب طائفا

ساجدا خلف المقام الطاهر

تائب من کل ذنب قد خفی

شارب من زمزم حتی ارتوی

ثمّ نأوبن لباق الموقفا

شعری از مریم علیزاده – سهمو شمالی

۱

ا وطنی و موطنی

و حبیبی و محبی

خذنی الی ذراعیك

کی یلأمس خدی دفة صدرک و حنین یدیک

سافر بروخی

قبل آن یفترس الزمان عمرنا

و اضع فی کؤوس العجریات

کی اصل الیک

ف انا حواوِک التی

ستقطع التّفاحه لاجلک

لیصبح قلبک جنتها

خذنی الی عینیک

کی أری نفسی فیها

کی أری دنیاپی و احلامی

و بیتی و اطفالی

و اضیءُ کقراشه لیلِیةٌ صحرانها

و اخلد فیها

خذنی الیک

و ابعد جراح الامس عنی

و داوها بشفَتیک

و امسح دمع عینی

و لملم حنینی الذی

تاهه بالطرقات و هو یبحث عنک و یمشی الیک

ترجمه:

ای وطن و زادگاهم

ای عشق و محبوبم

مرا میان دستانات گیر

تا گونه هایم گرمای آغوشت

و اشتیاق دستانت را حس کند

با روح و جانم سفر کن

پیش از آنکه عمرمان را زمانه بدرد

و در جام کولیها گم شوم تا به دیدارت رسم

من همان حوای توام

که سبب را برای تو خواهد چید

تا قلبت بهشت وی شود

مرا به چشمانت ببر

تا خود را در آن ببگرم

تا دنیایم ،ارزوهایم ،خانه ام و کودکانم را در آن

ببینم

و بسان پروانه ای شب تاب

بیابانش را نور افشانی کنم

و در آن جاوید بمانم

مرا نزد خود ببر

و زخم دیروز را از من دور و با لبانت درمانش کن

و پاک کن اشک چشمانم را

و شوق و حنین گم شده در میان راه ها

که از پی تو راه می رود و جست و جویت می

کند را جمع کن